

Slik unngår du tørkesprekker

Lyse striper mellom bordene på en nymalt sort trefasade er lite pent. Tørkesprekker oppstår fordi treverket krymper når solen varmer og fukten i treverket fordampes. Det finnes dog måter å unngå dette på!

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Kledning og annet treverk ute tørker om våren og sommeren, og fuktes opp om høsten og vinteren. Med fuktbevegelsene sveller og krymper treverket. Hvis du har malt fasaden i fuktig tilstand kan det senere oppstå såkalte tørkesprekker, der umalt treverk kommer frem som lyse striper mellom kledningsbordene.

Tørkesprekker er ikke direkte skadelig for kledningen, men er skjemmende. Spesielt på mørke flater, fordi det lyse treverket da er godt synlig mot den mørke bakgrunnen, og fordi en mørk flate tørker mer enn en lys vil gjøre.

– En hvit fasade vil midt i solsteiken bli opp mot 35 grader varm, mens en sort kan komme opp mot 75 grader, forteller malermester Trond Riise hos Nordsjö.

Mal først - spikre etterpå

For å unngå synlige tørkesprekker er det best å påføre maling før kledningen spikres opp på fasaden. Ved å påføre grunning og eventuelt også et strøk av toppmalingen før montering, vil tørkesprekkene ikke bli like godt synlige. Treverket vil fortsatt krympe og svelle i takt med fuktforandringene i luften, men

siden grunningen og malingen nå dekker også underliggende kledningsbord, vil ikke det lyse treverket skinne frem.

– Bruker du kledning med not og fjær, skal du dog være forsiktig med å påføre for mye maling. Det kan bli vanskelig få skjøtet bordene sammen, sier Trond Riise.

Bruk en fuktmåler for å sjekke hvor fuktig treverket er før det males. Utendørs treverk bør inneholde maks 16-19 prosent relativ fukt ved maling. Sjekk flere steder på fasaden, gjerne ekstra godt ved skjøter og endeved.

Tørkesprekk

Ikke akryl ute

Men også for den som allerede har fått tørkesprekker i fasaden finnes hjelp å få:

– Det er egentlig ikke mer hokus pokus enn gå etter med en strekpensel og litt maling i tørkesprekkene, sier Trond Riise.

Malermesteren anbefaler ikke å bruke akrylmasse for å tette sprekker utendørs. Ved bruk av tettemasser risikerer man å stenge inne fukt i kledningen.

– Er det store sprekker og hull i kledningen kan disse tettes med kitt som kan overmales.

Trond Riise, Nordsjö

Ikke vent med behandling

I senere tid er det blitt vanlig å kjøpe fabrikkgrunnet kledning. Det sparer huseieren for en del arbeid med grunning. I byggevarehandelen finnes også fabrikkbeiset kledning, og kledning påført både grunning og toppstrøk å få kjøpt. Bruk av dette kan gi mindre synlige tørkesprekker.

Fra byggevareprodusentene blir det sagt at fabrikkgrunnet kledning kan stå uten toppstrøk i opp til et år, men malingprodusenten anbefaler ikke å vente med malingen.

– For å være sikker på god vedheft bør prebehandlet kledning behandles så raskt som mulig, gjerne innen en måned, sier Chresten Nielsen, malermester og teknisk sjef i Beckers.

Tørker også inne

Også treverk innendørs beveger seg ved endret fuktforhold i luften. For innendørs paneler og innredninger gjelder dog at treverket er på sitt tørreste mot slutten av fyringssesongen, og er fuktigst midt på sommeren. Det beror på at varm luft kan bære med seg mer vann enn den kalde vinterluften kan. Mal derfor gjerne panelet mot senvinteren for å unngå synlige tørkesprekker. Innendørs bør en fuktmåling vise på fuktighet under 15 prosent når treverket blir påført maling.